

APPELL

Nr. 4/2017

Utgitt av: Norsk Folkehjelp • www.folkehjelp.no

Gratulerer med fredsprisen

Side 24

Ungdom for fred i Sør-Sudan

Side 4

Gerd Kristiansens metode

Side 10

Tema:

25 år med minerydding

Side 18-32

APPELL

Tidligere Melding, Helsa, Helse Miljø
Trivsel, Norsk Folkehjelp og Magasinet
Norsk Folkehjelp

Utgiver: Norsk Folkehjelp
Nr. 4, 2017. Årgang 77

Postadresse:
Postboks 8844 Youngstorget
0028 OSLO

Besøksadresse:
Norsk Folkehjelp
Stortorvet 10, Oslo

Telefon: 22 03 77 00
Faks: 22 20 08 70
Internett: www.folkehjelp.no

Redaktør: Torunn Aaslund
E-post: taa@npaid.org

Medarbeidere dette nummer:
Betzy Alexandra Kjelsberg Thangstad, Anne Håskoll-Haugen, Erik Sundt, Kirsti Knudsen, Hilde Sofie Pettersen, Sissel Fantoft, Ellen Johanne Jarli, Philip Rynning Coker, Matilde de los Milagros Londoño, Hilda Nyfløt, Alexis Aubin, Chris Rhys Howarth, Damir Sagolj, Elie Gardner, Werner Anderson.

Grafisk utforming: LO Media
Trykk: Aktietrykkeriet AS, Fetsund
Opplag: 31 114

ISSN 0804-7758

Annonsekontakt:
Arild Halsne, tlf.: 915 90 578
E-post: arild@hrme.no

Redaksjon avsluttet: 9. september

Signerte artikler gir ikke nødvendigvis uttrykk for Norsk Folkehjelps syn.

Ønsker du å bli medlem? Kontakt oss på telefon 22 03 77 00, eller besøk oss på www.folkehjelp.no

Norsk Folkehjelp

Fagpressen
Opplagskontrollert

LEDER

Tre våpenforbud, to fredspriser, én fellesnevner

Norsk Folkehjelp har ryddet eksplosiver og jobbet politisk for våpenforbud i 25 år, og har god grunn til å være stolt over årets fredspris som gikk til ICAN for arbeidet for et internasjonalt atomvåpenforbud.

Vi har særlig grunn til å være stolte fordi vi har vært en viktig deltaker i kampanjen, på samme måte som vi var pådrivere i klasevåpenforbudet fra 2008 og i landmineforbudet som fikk fredsprisen i 1997.

I løpet av de siste 25 årene har Norsk Folkehjelps modige eksplosivryddere ryddet 874 kvadratkilometer land for 1,7 millioner eksplosiver.

Da jeg var i Bosnia-Hercegovina i 2013, traff jeg familier som hadde levd med minefaren i nabolaget og rundt husene sine i over 20 år. De fortalte om hvor redde de ble om noen ikke kom hjem når de skulle, eller når de så den livsviktige saueflokken forville seg inn i et minelagt område og de visste at de enten måtte inn og hente den, eller miste den. De hadde mange historier om tragedier og nestenulykker. Så endelig, etter 20 år, var nå området erklært minefritt av Norsk Folkehjelp, og innbyggerne kunne puste normalt igjen. De fortalte meg også at nå kunne de slippe taket i de vonde minnene fra krigen.

Norsk Folkehjelps arbeid mot eksplosive våpen har gjort det mulig for tusenvis av barn å gå trygt til skolen, spille fotball eller leke gjemsel. Tusenvis av flyktninger har kunnet returnere hjem uten å være redd for å bevege seg utendørs. Utallige bønder kan igjen dyrke jorda si for å fø familien. De kan dra ut og hente ved eller reise på trygge veier til nærmeste by for å selge avlingen sin.

Ikke minst: Utallige landminer og klasebomber ble aldri tatt i bruk fordi forbudet mot dem gir et stigma som hindrer stater i å bruke dem. Dette er en forutsetning for at vi en gang kan oppleve en minefri verden.

INNHold

FØLG NORSK FOLKEHJELP

TEMA: I år er det 25 år siden Norsk Folkehjelp startet med minerydding. I dag er vi en av verdens største humanitære mineryddingsorganisasjoner. FOTO WERNER ANDERSON

AKTUELT

- 04** Ana Taban – ungdom vil ha fred
- 06** Lokallagsleder fra Mandal på dokumentarfilmfestival
- 08** Akutt situasjon for asylmottak
- 10** Fire nye år med Fagforbundet

PROFILER

- 12** Gerd Kristiansen tar grep

UNGDOM

- 16** Humanitær nedrustning

TEMA: 25 ÅR MED MINERYDDING

- 20** Slik begynte det
- 24** Norsk Folkehjelp og fredsprisen
- 27** Norsk Folkehjelp inn i Afghanistan
- 28** Pappa rydder miner
- 30** Vanessa Finson deltar i historisk fredsprosess

FASTE ANNONSER

- 33** Støtteannonser
- 34** Støtteannonser fra lokale klubber og foreninger
- 35** Hovedsamarbeidspartnere og regionskontorer

FORSIDEBILDE:

Minerydderne i Vista Hermosa, bruker både metalldetektorer og hunder i arbeidet med å rydde miner i Colombia. Fra venstre Ramiro Albadan Rubio, Tatiana Sierra María de los Angeles Trujillo.

Foto: Alexis Aubin

PROFILER:
Styreleder
Gerd
Kristiansen

– Jeg er trøtt av krig, a

– Om du er student, politiker, bonde, soldat, arbeidsledig eller butikkeier – vi er så trøtt av alt. Av krigen, voldtektene, sulten og av den politiske situasjon som aldri finner noen løsning.

ANNE HÅSKOLL-HAUGEN [tekst]

Ayak Chol Deng Alak griper mikrofonen og forteller om hvordan det er å være ung i Sør-Sudan akkurat nå. Det er tydelig at det ikke er første gang hun forteller. Ikke er det første gang hun holder en mikrofon heller. For Ayak er med i kunstnerkollektivet Ana Taban, som hun og andre unge i Sør-Sudan har startet. Nå organiserer de aktivister landet over som hever stemmen i et forsøk på å få til en fredelig løsning på krigen i Sør-Sudan.

– Vanligvis bruker jeg megafon, sier hun og ler inn i mikrofonen hun holder.

Selv om Ayak og organisasjonen hun er med i er lei av krigen, har de ikke lagt seg ned på slagmarken og gitt opp. Tvert imot. Ana Taban ble startet for bare litt over et år siden, av en liten gruppe på 20 personer. Nå har de vokst til 600 medlemmer. Det er mer enn imponerende i et land hvor det er få tradisjoner for sivilsamfunnsorganisasjoner og lite rom for å stikke hodet fram.

– Sør-Sudan er ikke et land hvor det er vanlig å snakke åpent om politikk og kritisere politikere. Mange som gir uttrykk for meningen sine blir fengslet eller bare «forsvinner», forteller Ayak.

Men nå mener hun Ana Taban faktisk har vært på å endre nettopp dette.

– Vi har vært med på å skape dette rommet. Mange kommer til oss og forteller at de nå tør å snakke høyt. De ser kampanjene våre på sosiale medier, og sier det gir dem mot til å snakke ut, sier Ayak.

MEGAFON: Ayak Chol Deng Ayak har engasjert seg i kunstnerkollektivet Ana Taban. Hun forteller at organisasjonen har vært med å skape rom for at folk tør å si hva de mener og tør å si det høyt.

FOTO: CHRIS RHYS HOWARTH.

Alle er lei av krig

GRAFFITI OG DIKT FOR FRED. Å bruke kunst for å formidle fredsbudskap er også noe nytt i Sør-Sudan, ifølge Ayak. I Ana Taban bruker de kunstformer som graffiti, rollespill og skuespill, diktopplesninger og hiphop. Det er ikke bare et forsøk på å være annerledes og kreativ, men har en veldig viktig begrunnelse: I Sør-Sudan kan bare én av fem lese og skrive. Å finne en måte å snakke til folk så de faktisk får budskapet med seg, er helt nødvendig for å nå fram. Medlemmene reiser også rundt på skoler og snakker om menneskerettigheter.

Ayak forteller det var vanskelig å få pengestøtte til det organisasjonen jobbet med. For hvordan kan vi måle effekten av kunst og musikk? Det er lettere å telle hvor mange rissekker som blir delt ut enn hvor mye rommet for ytringsfrihet og debatt blir utvidet. Det betyr ikke at det første er viktigere enn det andre, mener Ayak.

– Vi tilrettelegger for framtida. Vi engasjerer mennesker og samler dem til fredsmarsjer, og når vi snakker til forsamlinger, ser vi at de blir berørt. Til og med politikerne synes det er fint at organisasjonen vår eksisterer nå. Men hvordan måle det?

Hun synes Norsk Folkehjelp er modig som turte å satse på dem.

NORSK FOLKEHJELP I SØR-SUDAN

- Norsk Folkehjelp har jobbet i Sør-Sudan i over 30 år.
- Over seks millioner mennesker er rammet av sultkatastrofen som herjer landet.
- Over fire millioner er drevet på flukt siden borgerkrigen startet i desember 2013.
- Ana Taban er en av Norsk Folkehjelps 30 sivilsamfunns partnere i landet.
- Ana Taban betyr «Jeg er trøtt» på arabisk.

FØDT I KRIG. Ayak er en ung kvinne som har kommet langt til tross for oppveksten i en utfordrende virkelighet preget av krig og ustabilitet. Familien hennes flyktet fra Sør-Sudan da hun var liten, og hun har vokst opp som flyktning i Sudan, Etiopia og Kenya. I tillegg til å skrive dikt, synge og organisere aktiviteter for organisasjonen, er hun utdannet lege og har jobbet med kampen mot hiv-smitte. Selv om hun vokste opp utenfor det krigsherjede Sør-Sudan, bestemte hun seg tidlig for å reise tilbake for å gjøre en innsats for landet sitt. Hun sier hun aldri vil flytte vekk igjen; all energien sin bruker hun nå på å gjenreise landet sitt. Prisen er høy, for sønnen sin har hun etterlatt hos moren i Nairobi.

– Jeg er en fjernkontrollmor. Det gjør meg ikke glad å ikke være med sønnen min, men jeg vet at det er bruk for meg i Sør-Sudan og at sønnen min er tryggere der han er, sier hun. – Jeg er født i krig, og det siste du vil er at barnet ditt skal arve den samme krigen.

Derfor gjør hun dette.

KANSKJE FRED EN DAG. Nå er Ayak også en del av fredsprosessen i Sør-Sudan som representant fra sivilsamfunnet. Det forplikter. Landet har ennå en lang vei å gå før krigen er over og arbeidet med gjenoppbyggingen kan starte. Hun mener fredsprosessen ikke er inkluderende nok – det er nesten ingen kvinner og nesten ingen unge med i forhandlingene, til tross for at 75 prosent av befolkningen er under 40 år.

Hvis hun kunne få politikerne i landet i tale, ville hun fortalt dem at de må slippe ungdom til hvis det skal bli mulig å skape fred i landet. Det må bli trygt å kritisere myndighetene, og alle journalistene som er fengslet må slippes fri. Og så må en våpenhvileavtale på plass.

– I begynnelsen var det ingen som hørte på oss, ingen som tok oss alvorlig. Så kom truslene, men på bare ett år har vi etablert oss som en stemme. Vi ser også at flere organiserer seg, inspirert av hva vi har fått til, sier Ayak, før hun forsvinner av gårde til neste arrangement.

Ayaks dikt:

THE REFUGEE IN ME

*I am a refugee
And a refugee is me*

*I was born with the revolution
Grew around military uniforms
And the quest for retribution
In a culture of violence
Where AK47 was the solution
It was a fight for a cause
A fight for recognition*

*I welcomed the Alien
And he took over my home
I was second to every, Harry, Dick and Tom
He raped my wife, and he burned my corn
And he made me wanna
Chase them silky head out of the town*

*But thought were easier, and the
actions harder
And my people said for our children
things have got to be better
And so an exodus of men, women and
children,
Across desert plains and even a river.*

*Numbers dwindling determination going
bigger
And the fire from their halo eyes growing
brighter
And as the light dawned from their
scrawny forms...*

*The cause was greater,
The meaning deeper,
The vision clearer*

*So here we were
Refugee kids
Who scrambled and fought over
donated kits
Death to us was a norm
Our rights were in the wrongs, clinging
to our norms
Years passed, and we finally raised a
flag
But my hometown Abyei was excluded*

Folkehjelpen på filmfestival i Kroatia

Syreren Ziad Altaha kom som flyktning til Norge i 2015. Nå er han leder av Norsk Folkehjelp Mandal, og i høst var han gjest på den kroatisk filmfestivalen PRESS, som viste dokumentarfilmen om flukten hans fra Istanbul gjennom Europa.

ELIE GARDNER [tekst og foto]
Oversatt av: TORUNN AASLUND

Festivalsjef Daniel Pavlić husker fremdeles den dagen serbiske styrker kom til hans hjemby i Bosnia-Hercegovina og drepte naboene hans. Noen måneder senere, da situasjonen ble enda verre, sa faren at han burde verve seg til hæren for i det minste å få ett måltid om dagen. Pavlić var soldat i ti måneder før han flyktet til Kroatia i 1993.

– Jeg kom til Kroatia med bare én veske, sier Pavlić, – så jeg vet hva uttrykket «å ha hele livet sitt i en koffert» betyr. Jeg vet akkurat hvordan det føles.

PANELDEBATT: I tillegg til at filmen om Ziad Altahas flukt fra Istanbul til Norge ble vist på festivalen, deltok han også i en paneldebatt med andre festivaldeltakere.

Hans egne opplevelser fikk ham til å velge *Flyktninger* som tema for den 3. årlige filmfestivalen i Hrvatska Kostajnica. Festivalen viste flere filmer som dokumenterer flyktnings reiser og opplevelser. Blant dem var altså filmen om Ziad Altaha – *Not Here to Disrupt: One Syrian Refugee's Journey to Norway*.

SPOR ETTER KRIGEN. Mot slutten av 2015, da Ungarn stengte grensene sine, ble Kroatia hovedruten for flyktninger på vei nordover. Mellom september 2015 og januar 2016 reiste om lag 650 000 flyktninger og migranter gjennom landet.

– I Kroatia er det fremdeles mange spor etter balkankrigen, sier Altaha. – Det fikk meg til å tenke på hvordan Syria vil være når krigen er over. Hvilke minner vil folk sitte igjen med, og hvor lenge vil de måtte lide på grunn av krigen?

Kroatias håndtering av flyktningstrømmen fikk sterk kritikk fra menneskerettsorganisasjonen Human Rights Watch [HRW]. Mediene rapporterte om mishandling, uregelmessigheter i registreringen av flyktningene og tvangsreturer til Serbia. Lydia Gall i HRW uttalte at «rapportene om Kroatias sjokkerende overgrep mot asylsø-

FLYKTNINGKRISEN: Ziad Altaha på en fotoutstilling med valen i Hrvatska Kostajnica.

Dokumentarfilmen om Ziad Altaha – *Not Here to Disrupt: One Syrian Refugee's Journey to Norway* – er registrert av den amerikanske fotojournalisten Elie Gardner. Se filmen her: www.theatlantic.com/video/index/424815/one-syrian-refugees-journey-to-a-new-life-in-europe/

kerne på landets grenser er et EU-land uverdigg».

FREMMEFRYKT FRA FØDSELEN AV. Det er ikke lenger store grupper av flyktninger i Kroatia, men den syriske flyktningstrømmen åpnet opp for gamle minner som ga kroatene blandede følelser.

– På Balkan er vi født med fremmedfrykt, sier Pavlić. – Vi hater til og med våre egne naboer dersom de har et finere hus enn oss.

bilder fra flyktningkrisen i 2015 av Pulitzerprisvinnende fotografer. Utstillingen var en del av filmfesti-

Ziad Altaha blir slått av Pavlićs levende beskrivelse av krigen, som om den skjedde i går. Og han blir nedslått når han hører om Kroatias behandling av de syriske flyktningene.

– Jeg blir trist når jeg hører hvor raskt folk glemmer, og at de velger å ikke hjelpe folk som er i samme situasjon som de selv har vært i. De burde jo huske hvor vanskelig det var, sier han.

VALGT TIL LOKALLAGSLEDER. Da Ziad Altaha kom til Norge for to år siden, tok han kontakt med flere frivillige organisasjoner. De var spesielt viktige i den perioden han ventet på svaret på asylsøknaden sin. Ventetiden kan bli lang, fra noen måneder til flere år. I mellomtiden bidrar myndighetene med litt økonomisk støtte og 175 timers norskopplæring. Frivillige organisasjoner ble nøkkelen til at Altaha kunne lære seg norsk.

Da medlemmer av Norsk Folkehjelp i Mandal bestemte seg for å starte opp lokallaget i byen igjen, valgte de Altaha som leder. Laget driver en månedlig internasjonal kafé, og organiserer aktiviteter for flyktninger og barna deres. Altaha har også deltatt på arrangementer for Norsk Folkehjelp rundt om i landet.

– Norsk Folkehjelp har lært meg mye, sier han. – Her har jeg fått muligheten til å lære om det norske samfunnet og bruke erfaringene mine til noe positivt. Det gir meg håp, energi og motivasjon, og det har gitt meg en rolle i et lite lokalsamfunn.

– SNAKK MED HVERANDRE! Daniel Pavlić håper filmfestivalen i Hrvatska Kostajnica vil skape dialog i den høyreorienterte byen med 2500 innbyggere, og selv om de lokale myndighetene ikke vil støtte festivalen økonomisk, har han fått støtte fra nasjonale myndigheter og private organisasjoner og givere.

På festivalen deltok Ziad Altaha i en paneldebatt der også innvandringskritiske stemmer fikk komme til orde. Hans budskap var at han ikke vil at folk bare skal snakke om flyktninger, men at de også må snakke med dem. Å bli invitert til PRESS, var for ham et skritt i riktig retning.

– Når folk setter seg ned og snakker sammen, vil de kunne forstå situasjonen og hverandre så mye bedre, sier Ziad Altaha.

DREPT I KRIG: Ziad Altaha besøker et monument over en videojournalist som ble drept i uavhengighetskrigen i Kroatia.

NEDLAGT: Asylmottaket i Jølster var i drift fra 2010 fram til juni i år. Mottaket hadde 106 beboere og ni ansatte.

I 2016 drev Norsk Folkehjelp 13 asylmottak i Norge. Fra nyttår er tallet ned i to. Det får konsekvenser for både flyktninger og ansatte.

BETZY A. K. THANGSTAD [tekst]
HÅKON NORDVIK [foto]

Norsk Folkehjelp har drevet asylmottak siden 1988, og er en av to humanitære aktører på feltet. For alle driftsoperatører, enten de er humanitære, kommunale eller kommersielle, er situasjonen i dag den samme: Nedgangen i antall flyktninger som ankommer Norge fører til nedleggelse av asylmottak.

– Med det store antallet flyktninger som kom i 2015, ble asylmottakene bygget opp. Vi har sett en formidabel bosetting i kommunene, 15 000 i fjor og opp mot 11 000 i år. I tillegg har UDI jobbet raskt med retur, asylsøkere er blitt sendt ut av landet eller reist frivillig. Ved inngangen av 2017 bodde om lag 13 500 på mottak, og nå ligger tallet på i underkant av 7000. Hvis ikke ankomstene øker, vil jo tallet bare reduseres, sier Ingrid Sætre, leder for samfunnspolitisk avdeling i Norsk Folkehjelp.

Fra nyttår skal Husebyparken asylmottak i Farsund, hvor det pr. 1. november er 130 beboere, fases ut. Da forsvinner også kompetansen som de ansatte har bygget opp gjennom 18 år.

– Det er trist for de ansatte som har stor tilknytning til asylmottaket. Heldigvis har de også mye relevant erfaring for å få seg nye jobber, sier Sætre.

En annen konsekvens av nedleggelsene er at beboerne flyttes fra mottak til mottak.

– Det er selvfølgelig ekstra belastende for dem som har flyktet fra hjemlandet sitt og opplever gjentakende flyttinger på grunn av nedleggelsene. De må stadig bli kjent med nye lokalsamfunn. Jeg kjenner til en person fra Kongsvinger som har blitt flyttet ni ganger.

IDIALOG MED UDI. I samfunnspolitisk avdeling har store deler av 2017 vært preget av sluttfasen på mottaket på Jølster og Torshov transittmottak, og nå er det Husebyparken som tar mye tid.

– Vi har en god dialog med UDI. Vi håper at vi kan få beholde Kongsvinger og Dikemark mottak, og konsolidere kvaliteten på disse to. Det viktigste for oss nå er å få vite om Dikemark vil få ett års drift til, noe UDI kunn-

DIKEMARK: Norsk Folkehjelp har drevet Dikemark siden 2013 og har plass til 120 beboere. FOTO: WERNER ANDERSON

JØLSTER: Jølster hadde en egen butikk der beboerne kunne kjøpe klær og andre ting de trengte gjennom årstidene for en billig penge.

GOD DIALOG: For Ingrid Sætre, som er leder for samfunnspolitisk avdeling i Norsk Folkehjelp, har 2017 vært preget av at nedleggelsene av flere mottak. I dialog med UDI håper hun at Norsk Folkehjelp nå kan fortsette og konsolidere de to gjenværende mottakene, Dikemark og Kongsvinger. FOTO: BETZY A.K. THANGSTAD.

gjør innen utgangen av januar, sier Sætre.

Hva som skjer videre på mottakssiden er avhengig av antall ankomster til Norge. Prognosen på 3000 for 2018 er rekordlav. 25. oktober presenterte integreringsminister Sylvi Listhaug en plan for et nytt mottakssenter på Råde, der alle ankomster skal sentraliseres. Målet er at asylsøkerne skal få søknadene sine behandlet på tre uker. UDI skal utrede planen for senteret, som trolig startes opp i 2019.

– Hva mener Norsk Folkehjelp om det nye senteret?

– Høye ambisjoner om rask bosetting og retur må ikke gå på bekostning av grundig saksbehandling, og botida på Råde må være kort. All erfaring tilsier at når ankomstene øker, øker også botid og saksbehandlingstid langt utover det som myndighetene har satt seg som mål. God beredskap og kvalitet i

mottak rundt om i landet må derfor opprettholdes slik at vi sikrer asylsøkere et verdig og godt tilbud, som barnehage, skole og norskopplæring, uansett hvor langt oppholdet viser seg å bli.

Mange aktører har tjent store penger på å drifte asylmottak. Myndighetene ønsker nå et system hvor behov og etterspørsel på feltet kan justeres bedre.

– Norsk Folkehjelp har også drevet med overskudd, og disse pengene har gått til andre humanitære prosjekter i organisasjonen. Med bare to asylmottak blir driften mer sårbar, sier Sætre.

FØLGER POLITIKKEN NØYE. Innvandringspolitikk er ifølge Sætre et av de mest politiserte områdene i Norge.

– Regjering og Storting bestemmer hva som skal skje videre med norsk innvandrings-

politikk. I dag er det først og fremst kvoteflyktningordningen som diskuteres. Vårt synspunkt er at vi bør ta imot minst 5000 kvoteflyktninger. Der står vi sammen med elleve andre humanitære organisasjoner, sier Ingrid Sætre.

Norsk Folkehjelp prøver også å sørge for at de økonomiske forholdene for asylsøkere i mottakene skal bli bedre. En familie i asylmottak får i dag maksimum 10 000 kroner i støtte. I oktober stod en syrisk familie i Husebyparken fram på NRK Sørlandet som et grelt eksempel på hva taket på 10 000 kroner betyr.

– Denne familien på åtte personer må leve for 41 kroner per dag per familiemedlem. Med de kravene som barnehage og skole stiller til bekledning og aktiviteter, sier det seg selv at beløpet ikke holder til ordentlig mat. Vi kan ikke ha mennesker som sulter i våre mottak.

Samarbeid med Fagfor

FAGFORBUNDETS LANDSMØTE: Stein Guldbrandsen fortalte landsmøtet om resultatene fra samarbeidet med Norsk Folkehjelp og generalsekretær Henriette Killi Westhrin takket delegatene for deres engasjement. ERIK M. SUNDT (FOTO)

Landsstyret i Fagforbundet vedtok i september å fornye samarbeidsavtalen med Norsk Folkehjelp for landsmøteperioden 2018–2021. Støtten går til palestinere i Midtøsten og rydding av klasebomber i Laos.

KIRSTI KNUDSEN [tekst]

Avtalen har en økonomisk ramme på 19,4 millioner kroner. I tillegg til å finansiere prosjekter i Palestina, Libanon og Laos, ønsker Fagforbundet å øke engasjementet for palestinere blant medlemmer og tillits-

valgte, og å legge politisk press på norske myndigheter.

– Langsiktige avtaler gir en forutsigbarhet for både oss og organisasjonene vi støtter, sier Stein Guldbrandsen, medlem av Fagforbundets arbeidsutvalg og forbundets representant i Norsk Folkehjelps styre.

– I Laos vil vi kanskje i en overskuelig framtid oppleve at ungene har sikre skoleveier og at bøndene uten fare kan dyrke jorda si. Vi er glad for at åtte års støtte til systematisk kartlegging og rydding har bidratt til å skape trygghet i hverdagen for folk.

STERKE INNTRYKK I PALESTINA. Stein Guldbrandsen har vært opptatt av palestinerne siden slutten av 70-tallet, likevel har han tidligere aldri hatt lyst til å reise til Palestina. Det endret seg da Fagforbundet inngikk den første samarbeidsavtalen med Norsk Folkehjelp i 2009. Året etter dro han på den første av mange turer.

bundet i fire nye år

– Intellektuelt sett har jeg selvfølgelig forstått hvordan det står til, men det er så utrolig mye sterkere å være der. Helt noe annet enn å lese historier og se filmer. Størst inntrykk gjør det å møte folk som er utsatt for den evigvarende undertrykkelsen. Bønder som blir skilt fra jordene sine av muren på Vestbredden, og hver morgen må vente på at soldatene aller nådigst skal åpne porten. Beduiner som får rivningsordre på teltene sine. Folk som er innestengt i Gaza.

– Partnerne til Norsk Folkehjelp gjør en kjempejobb for ungdom, kvinner, bønder og fiskere så de kan få en noe mindre jævlig hverdag, men de sliter med at den politiske situasjonen går i feil retning, sier han.

STOLT AV AMBASSADØRKORPSET. Helt siden den første samarbeidsavtalen ble underskrevet, har Fagforbundet hatt som mål å aktivisere sine medlemmer og tillitsvalgte i solidaritetsarbeidet for palestinerne. Dette fortsetter også i neste periode.

– Det viktigste vi har fått til er ambassadørkorpsset vårt, sier Guldbrandsen. – Det består av 25 aktive medlemmer og tillitsvalgte – en eller to fra hvert fylke. På reisene har vi en god blanding av folk som har lang erfaring fra solidaritetsarbeid og andre som deltar i slikt arbeid for første gang. Til sammen har mellom 35 og 40 fått møte palestinere og deres organisasjoner i Palestina og Libanon.

Ifølge Stein Guldbrandsen er det få eller ingen som kommer upåvirket fra en ambassadørreise.

– Alle deltar på samlinger og blir godt forberedt før de drar, men for de nye er det ikke mulig helt å forestille seg hva som venter dem. Og så er det jo en opplevelse å møte Norsk Folkehjelps ansatte på kontoret i Gaza, og skjønn hva de står overfor i dagliglivet. Det har blitt knyttet mange vennskap i løpet av disse årene, sier han, og tilføyer at ambassadørene brenner etter å formidle det de har vært med på, og at de gjerne vil inviteres til medlemsmøter og andre samlinger.

POLITISK PRESS NYTTER. Fagforbundets landsmøte i oktober vedtok en uttalelse som støtter boikott som et effektivt ikkevoldelig pressmiddel, og krever at Norge skal slutte seg til flertallet av landene i FN som har anerkjent Vestbredden og Gazastripen som en selvstendig, palestinsk stat. Og Stein Guldbrandsen er ikke i tvil om at politisk påvirkningsarbeid gir resultater.

– Vi har mange gode eksempler å vise til, spesielt når det gjelder næringslivet. Blant andre har Statens Pensjonsfond Utland, KLP og Storebrand solgt seg ut av selskaper som bygger eller etablerer seg i ulovlige boset-

tinger på Vestbredden, sier han. – Og så må vi ikke glemme den vellykkede kampanjen som førte til at brusmaskinprodusenten SodaStream, som hadde sin hovedfabrikk på okkupert palestinsk område nær Jerusalem, i slutten av 2015 flyttet produksjonen sin.

– Fire nye år med Regjeringen Solberg betyr at vi fortsatt får et vanskelig politisk klima når det gjelder kampen for palestineres rettigheter, men det er gledelig at vi nå ser en positiv internasjonal utvikling. Den stadig mer prekære situasjonen i Palestina krever at vi opprettholder og forsterker det politiske presset, avslutter Stein Guldbrandsen.

Vedtak på Fagforbundets landsmøte 2017

ANERKJENN PALESTINA NÅ

Okkupasjonen av Palestina har vart i 50 år. Det er ingen tegn til at okkupasjonen vil opphøre i nær framtid. Fredsforhandlingene om en tostatsløsning har mislyktes i to tiår. Det har ikke fått konsekvenser for den israelske regjeringen. De sier de ønsker en tostatsløsning, samtidig som landet fører en bosettingspolitikk som nærmest gjør en palestinsk stat umulig. FN-resolusjonen om full byggestans i de ulovlige bosetningene på den okkuperte Vestbredden har ikke hatt effekt. I tillegg til blokaden, har Gaza vært utsatt for syv bakkeinvasjoner på ni år. Foruten sivile tap og traumatisering av en hel befolkning, har disse ført til en permanent humanitær krise. Fagforbundet krever at den norske regjeringen anerkjenner Palestina som egen stat innenfor 1967-grensene, som 137 FN-nasjoner allerede har gjort. En anerkjennelse vil bidra til å styrke palestineres forhandlingsposisjon, og i tillegg føre til en reell fredsprosess. Anerkjennelse vil også ansvarliggjøre den palestinske politiske ledelsen til å finne løsning på konflikten mellom Fatah og Hamas. Anerkjennelse vil styrke Palestinas politiske posisjon internasjonalt.

STATENS PENSJONSFOND UTLAND OG NÆRINGS LIVS ANBEFALING

Det internasjonale samfunnet og Norge anerkjenner ikke Israels bosettinger på okkupert land som en del av Israel. Norske myndigheter må, som en konsekvens av dette, sørge for at Statens pensjonsfond utland og norsk næringsliv ikke styrker okkupasjonen. Gjennom handel med og investeringer i selskaper som bidrar til folkeretts- og menneskerettsbrudd i de okkuperte palestinske områdene, godtar det internasjonale samfunnet okkupasjonen. Myndighetene må komme med en skriftlig anbefaling til norsk næringsliv som fraråder økonomisk samkvem med slike selskaper. Norge bør ta et initiativ til internasjonal boikott av israelske varer fra okkuperte områder. Fagforbundet støtter boikott, deinvesteringer og sanksjoner (BDS) som fredelige pressmidler. De har ført, og fører til resultater, og utelukker ikke fortsatt dialog.

STILL ISRAEL TIL ANSVAR NÅ

Det internasjonale samfunnet har tatt på seg kostnadene for okkupasjonen, blokaden og gjenoppbyggingen av Gaza. Verken dialog eller FN-resolusjoner har ført til at Israel har endret sin politikk. Dette kan ikke fortsette. Regjeringen må bidra til at staten Israel stilles for Den internasjonale domstolen i Haag (ICJ) for brudd på folkeretten, menneskerettighetene og internasjonale konvensjoner, og stilles til ansvar for sine krigsforbrytelser.

Gerds metode

Før i tiden kunne Gerd Kristiansens banning skremme vannet av folk. I dag kaller ingen henne lenger for et hespetre. Men styrelederen i Norsk Folkehjelp går ikke av veien for å provosere organisasjonen, når hun før jul sparker i gang en bred debatt om veien videre.

BETZY A. K. THANGSTAD (tekst)
ERIK M. SUNDT (foto)

Klokken fem over ett en grå oktoberonsdag på Kulturhuset, der Gerd Kristiansen pleier å henge. Jeg speider utover kaffebaren etter styrelederen i Norsk Folkehjelp. Sjekker mobilen. Klokken blir både ti og kvart over før jeg tar affære og sender en purremelding. –Jeg kommer, svarer Kristiansen kontant. Like etter ringer hun og unnskylder seg med silkemyk stemme: –Jeg kan forklare når vi møtes.

En klem, og vi slår oss ned med en kaffe og kanelbolle. På styrelederens mobilkalender hadde avtalen forskjøvet seg en time frem, fordi hun var i utlandet da vi avtalte intervjuet. På hytta i hutaheiti på det portugisiske bondelandet tilbringer Gerd så mye tid som mulig, når hun ikke er opptatt med et knippe styreverv på oppdrag fra LO: Sparebank 1 Forsikring, FAFO, Raw Air og Rehabiliteringssenteret på Rauland, som driver med arbeidsrettet rehabilitering og er stiftet av LO.

Mesteparten av sin arbeidstid bruker den tidligere hjelpepleieren og fiskebåtarbeideren på å sette seg inn i det mangslungne organisasjonslivet i Norsk Folkehjelp. Hun har besøkt alle avdelinger på Oslo-kontoret, deltatt på Solidaritetskonferansen på Utøya, lederkursene på beredskapssiden, og lederkonferansen med lokallagslederne. Hun skryter uoppfordret.

–Folkehjelpa har masse flinke og dedikerte folk som vil gjøre en best mulig jobb for organisasjonens overordnede mål. Men likg

bidra til en bedre verden, her på hjemmebane og ute i verden.

TAGREP SELV. Nå vil hun provosere de samme folkene til å tenke nytt. Hvor står vi? Hvor går vi? Hvilke utfordringer og muligheter har vi? Styreprotokollene er ikke signert enda, men Gerd bare må fortelle om notatet som administrasjonen skal sende ut før jul. Gjennom en bred debatt vil styret slippe til organisasjonen, før komiteene på landsmøtet 2019 begynner å jobbe.

–Her må alle kjenne sin besøkestid. Vi

kommer til å stille en del provoserende spørsmål. Det kan være at noen er så opptatt av sin lille bit av Norsk Folkehjelp at de kanskje har vanskelig for å se de andre områdene.

Alle stolpene i organisasjonen skal belyses. Styrelederen mener det kan være upraktisk at Folkehjelpa har spredt seg på flere vidt forskjellige områder.

–Asyldriften har gått fra 13 mottak ned til to. Det er utfordrende å ta opp og ned drift, å håndtere sånne svingninger i en organisasjon.

Også nødhjelpsdelen er et tveegget sverd.

–Direkte nødhjelp har ikke vært en tradisjonell oppgave for Norsk Folkehjelp, men det har blitt sånn fordi vi er tilstede i de områdene som har behov. Nå må vi ha en god og overordnet diskusjon, og ikke bare om komma og punktum i vedtakene. Vi er nødt til å ta grep selv for hvordan vi mener organisasjonen skal være rigget for fremtiden. Det er jo landsmøtet i Norsk Folkehjelp som skal være styrende for det vi skal vi drive med.

NEDENFRA OG OPP. Den tidligere LO-lederen tar med seg debattmodellen fra Landsorganisasjonen.

–Vi bør jo styre nedenfra og opp, og ikke omvendt. Da tror jeg at alle får et sterkere eierforhold til det de holder på med, og så kan vi bygge ned noen barrierer mellom de forskjellige områdene. Vi skal ikke bort fra silotenkning, vi må rendyrke områdene, men vi må klare å skape en større forståelse for det andre jobber med. På regionmøtene i vinter og tidlig vår skal vi si noe om hvilke

GERD KRISTIANSEN

- Født 1. august 1955 i Harstad, gift, fem barn
- Utdannet hjelpepleier, arbeidet ved Universitetssykehuset i Nord-Norge i Tromsø.
- Gikk raskt inn i tillitsverv i Norsk Helse- og Sosialforbund (NHS) og var blant annet hovedtillitsvalgt i Troms fylkeskommune i ti år.
- Ble valgt inn i ledelsen av Fagforbundet da det ble stiftet i 2003, gikk inn i forbundets arbeidsutvalg og ble nestleder i 2005.
- I 2009 ble hun valgt som nestleder i LO og i 2013 som LO-leder.
- Overtok som styreleder i Norsk Folkehjelp i 2017.

A close-up portrait of Gerda Henningsen, an older woman with short, wavy grey hair. She is looking directly at the camera with a slight smile. She is wearing a bright red turtleneck sweater under a dark grey jacket. The background is a plain, light-colored wall.

STRATEGI: Gerds ledelsesfilosofi er 'en svale gjør ingen sommer'. – Vi er et team på toppen, og det er vi også i Folkehjelpa. Jeg jobber kun med strategi og blander meg ikke inn i hvordan Henriette driver organisasjonen i det daglige.

PORTUGAL I FRITIDEN: Fritiden tilbringer Gerd helst i hennes andre hjemland Portugal. –De er også kystfolk og er lik oss: veldig direkte, vennlige og hjelpsomme.

prosesser vi skal ha, hvilke diskusjoner vi vil ha, hvordan de skal kunne komme med innspill.

Gerd vil knytte enda tettere bånd til LO og bygge en større maktbase i Norsk Folkehjelp. Hun snakker om makt i positiv forstand, mens hun bryter en bit av bollen som hun ikke har tatt seg tid til å spise enda.

–Folkehjelpa er fagbevegelsens humanitære organisasjon. Dét må både Folkehjelpa og LO ta på alvor. Vi må bruke hverandre for det det er verdt. Vi kan rekruttere et mye større antall LO-medlemmer, ikke nødvendigvis som aktive, men passive medlemmer. For det er jo i medlemsmassen at makta til organisasjonen ligger. Hvis vi har et lite medlemsantall, blir vi jo ikke hørt i like stor grad som hvis vi har et stort.

LO EN MELKEKU. Gerd tror ikke LO og Folkehjelpa har klart å koordinere seg godt nok.

–LO har et stort apparat som samhand-

ler med veldig mange land. Folkehjelpa jobber ganske mye med demokratibygging i lokalorganisasjonen. Fagbevegelsen er en del av demokratiet, ikke sant? Vi kan godt samhandle mer på det området.

LO har også blitt sett på som en – misforstå Gerd rett – melkeku. Når budsjettene ikke har gått i hop, så har man henvendt seg til forbundene for å få hjelp.

–Man må se på hverandre mer som samarbeidspartnere. Men jeg har sett en utvikling bare i den tiden jeg har sittet sentralt i LO-styret. Det tror jeg den forrige styrelederen i Norsk Folkehjelp, Finn Erik, har veldig mye av æren for. Han kom fra ledelsen i LO og har jobbet aktivt for at vi skal få et tettere samarbeid.

Det er ingen tvil om at Gerd vil, og allerede har, brettet opp ermene i sin nye tilværelse i LO. At lønna til LO-lederen diskuteres til enhver tid, har hun stor forståelse for, samtidig som hun påpeker at det er en 24-7-jobb.

At etterlønnen hennes ble omdiskutert i media provoserer henne.

–Jeg er fortsatt ansatt i LO, og skal være det til jeg er 65. Jeg gjør det jeg blir satt til å gjøre. Vi forsøkte å korrigere medias syn, men ingen var interessert. Men jeg skal ikke sitte her å unnskyldte meg for lønna mi, det er sekretariatet som til enhver tid fastsetter og regulerer den.

SYDLANDSK TEMPERAMENT. Når nordlingen blir ordentlig sint, kan hun banne høyt. Men det var verre tidligere. Hun var så skarp og høylytt at folk ble redd.

–Det er klart at jeg måtte ta innover meg at noen rundt meg ble skremt. Men temperamentet har endret seg med årene. Hvis man føler seg trygg i seg selv, trenger man ikke å være så skarp i kantene. Hvis jeg blir skikkelig engasjert, da kan jeg banne, men jeg er jo ikke forbanna. Det er derfor jeg trives så godt i Portugal, jeg har litt sydlandsk tempera-

ment. Hahaha (rå latter som begynner langt ned i halsen).

Selv tåler hun kritikk bedre enn hun gjorde før. Det å bli alenemor i en alder av 17, tror hun har gjort henne tøffere.

–Jeg skal ikke si at jeg ikke tar kritikk innover meg, for det gjør jeg. Men det å legge ting bak meg, tror jeg at jeg har ganske lett for. Og å gå på igjen med krum hals. Det er jo i livets harde skole vi lærer mest. Så jeg har en ballast med meg som gjør at jeg står ganske robust når det stormer. Robust når det gjelder andre sine fighter.

Harstadværingen blir opprørt når folk behandles urettferdig. Hun er redd for at forskjellene i innerledeslandet Norge kommer til å bli større, at det blir mer urettferdighet og ulikhet med en blå-blå regjering.

–Høyresida har fylt på lommeboken på toppen og hentet fra de som har minst. De uføretrygdede, de enslige, de som ikke roper høyest, de minst ressurssterke.

FORLOT VALGVAKEN. Gerd trodde fortsatt på regjeringsskifte, da den mørke valgdagsmålingen kom kl. 21 om kvelden. Hun hadde snakket mye med folk ute i valgkampen, men innrømmer at hun kanskje ikke snakket med alle de rette folkene.

–Jeg ble så fortvilet at jeg gikk hjem fra valgvaken. Jeg gikk fordi jeg så hva fagbevegelsen kommer til å måtte stri med i de neste fire årene. De blå-blå har jo en helt annen politikk. Uansett hva de måtte si, så tenker de jo mye mer markedsliberalistisk. Vi vet at vi hadde fått en lettere hverdag med større forståelse for arbeidslivets utfordringer hvis vi hadde hatt en rødgrønn regjering.

Selv med seier hadde hun nok vært en av de første til å forlate valgvaken.

–Jeg er den første som legger meg når vi er ute på kurs og konferanser. Det handler om å få et pustehull og være for meg selv, det er kjempeviktig. Og jeg tenker at det som skjer om natta, det er ikke verdt å vite. Hæ. Hæhæhæhæ.

Rom til å puste får hun i rikt monn på eiendommen i Portugal, som familien kjøpte for mange år siden. Folk tenker strand, men huset ligger i en bitteliten grend med få naboer. Styrelederen var så frakoblet en gang hun stelte hagen at hun ikke forstod hva en journalist på tråden ville.

–Herregud, hva er det han snakker om? Det handlet om innsyn til regionale helsefor-

etak. Det var under omleggingen, da de gikk over fra å være fylkeskommunale til å bli foretak. Jeg måtte be journalisten om å ringe meg tilbake, så jeg fikk summet meg og koblet meg på. Jeg hadde sterke meninger om saken, men akkurat der og da var jeg helt borte.

MYE FJÅSAT. Roen Gerd får i Portugal gjør at hun ikke så lett lar seg vippe av pinnen. Eller kanskje det ligger mer i personligheten? Hun svarte godt for seg da Harald Eia og Nils Brenna fikk henne til å ta personlighetstest for deretter å konfrontere henne med scoren i P2-programmet «Sånn er du». Men hun fortalte at kolleger for mange år siden kalte henne for hespetre fordi hun var så skarp i kantene. Eia og Brennans oppsummerte Gerd personlighet: “Du byr ikke på alt. Du er uredd, blid, og lur og hard når det trengs. Og så er du lett å be på søtsaker, det er din akilleshel. Du er tøffere enn mange næringslivledere. Ville nødig hatt deg som motstander. Du er selvstendig, egenrådig, nesevis, beslutsom.”

–Det var en spesiell opplevelse.

Hun ler grovt. Lener seg fremover og snakker litt lavere, som om hun skal betro meg noe.

–Jeg tenkte på det senest i går, da jeg så den tidligere ordføreren i Bergen bli stemt ut av «Skal vi danse». Herregud, hva stiller vi opp på? Hva utsetter folk seg for? Jeg har ikke vært med på noe så ekstremt.

Men altså ganske mye ‘fjåsat’. «Sånn er du» var visstnok noe av det bedre, hun ble positivt overrasket.

Styrelederen sliter med å komme på fordommer. Hun ser ut i luften.

–Nei ... Jeg har fordommer mot politiske standpunkter, det har jeg ... Jo! I går tok jeg meg selv i å ha fordommer. Rett utenfor porten der jeg bor, stod en mann med varesykkel. På skiltet på sykkelens så jeg et nazimerke. Jeg tenkte “Det skjer ikke her”. Jeg gikk helt bort og kikket, og der stod det Nasjonal Samling. Jeg vet ikke hvordan jeg skal forholde meg til mennesker som lever etter de holdningene. Jeg tenker at det er så historieløst og menneskefiendtlig. Jeg vet ikke hvordan jeg skulle ha kommunisert, jeg tror jeg hadde snudd ryggen til og gått. Det handler om egen usikkerhet, fordi man ikke forstår.

MÅ TA SEG I NAKKEN. Som mange andre sterke kvinner i offentligheten har styrelederen vært utsatt for nettrull. Og lærte seg

ganske fort at hun ikke måtte bry seg om kommentarfeltene.

–Man bør ikke lese dem, og man bør slettes ikke besvare dem. Men det er utrolig fristende. Når jeg en sjelden gang leser en kommentar, så får jeg så lyst til å skrive sarkastiske kommentarer. Som ‘medlem skrives med én m’.

Hun tror kampen mot nettrull må starte i barnehagen og i skolen på alle nivåer. Rasisme handler ofte om frykten for det ukjente.

–Vi må jobbe med holdningsskapende arbeid. Foreldre må ta seg i nakken. Små unger har ikke egenskapte holdninger, de er ofte tillært. De første årene i barnehagen vet ingen barn forskjell på seg selv og andre. Holdningene får de fra voksenverden.

«Vi må bli flinkere til å få frem fagbevegelsens historie sånn at yngre mennesker skjønner at de er en del av et fellesskap.»

Bestemoren synes det går fremover for likestillingen i Norge. Selv har hun alltid stilt til kamp mot menn og vært overbevist om at hun kunne gjøre en like god jobb.

–Jenter må hive seg mer utpå. Det er største bøygen med oss. Når jenter ser en stillingsutlysning, så sier de gjerne ‘det kan jeg, det kan jeg, det kan jeg ikke og da kan jeg ikke søke på jobben’. Menn sier ‘det kan jeg, det kan jeg ikke, men det kan jeg lære meg’. Jenter må bygge tro på seg selv og at man er i stand til å lære en jobb.

Ifølge feministen tar det generasjoner før et nedarvet kjønnsrollemønster endres.

–Derfor er vi fremdeles nødt til å stå på barrikadene. Vi ser veldig mye som er skeivt enda, og da må vi ikke slutte å jobbe for likestilling. Så jeg tror jeg kommer til å være feminist til jeg dør, haha.

–Angrer du på noe i livet?

–Man skal ikke angre. Men man skal være villig til å innrømme overfor seg selv at man gjør en del feil, og så justere seg for fremtiden. Jeg bruker å si ‘spist er spist og gjort er gjort, det får man ikke gjort om igjen’. Men å si unnskyld, hvis man har tatt feil, eller sågar forulempa noen på noen måte, det skal man være stor nok til.

Humanitær nedru

Det har vært en begivenhetsrik høst for Norsk Folkehjelp. I sommer vedtok 122 FN-land et forbud mot atomvåpen. I oktober fikk Den internasjonale kampanjen for å forby atomvåpen (ICAN) Nobels fredspris. Til tross for at vi hele tiden har sagt at en atomvåpenfri verden er mulig, kom høsten med en vind av entusiasme og engasjement som vi kanskje ikke helt hadde sett for oss.

Philip Rynning Coker

I 1997 ble minekonvensjonen vedtatt, og konvensjonen mot klasevåpen fulgte etter i 2008. Vi har altså sett det før, at veldig mange mennesker i verden skjønner truslene som kommer fra produksjon, vedlikehold og bruk av våpen som ikke skiller mellom sivile og stridende. Og som ikke minst tar liv etter liv også etter at konflikten i det gitte området er over. Å forhindre og jobbe mot dette har vist seg å være tungrodd og seigt, men det har også vist seg at det nytter.

Det er noe veldig fint ved tanken på at lokallagsaktivisme verden over har bidratt til å sette søkelyset på viktigheten av et internasjonalt forbud mot atomvåpen, og bidratt til at ICAN-kampanjen har fått fredsprisen. Her hjemme har vi i Solidaritetsungdom sentralt og lokalt bidratt til å løfte saken og vise faren ved en atomvåpendetonasjon, noe vi kanskje ikke snakker mest om rundt midtidsbordene i Norge og i verden for øvrig. Siden 2011 har vi holdt utallige innledninger for fagbevegelse, ungdomspartier og organisasjoner. Den grunnleggende tonen har vært at dette er noe mange vet lite om. Mange ønsker derfor en innføring i arbeidet for et forbud, og grunnene til at vi så lenge har jobbet med dette.

For noen år siden gjennomførte vi en lokallagskampanje med stands der forbipasserende kunne bli fotografert mens de viste sin grunn til å ønske et forbud. Underskriftskampanjer, demonstrasjoner foran Stortin-

BISLETT: Medlemmer fra Norsk Folkehjelp Solidaritetsungdom Bislett har atomvåpenaksjon i Oslo for å vise konsekvensene av en atombombeeksplosjon etter hvor langt unna du er fra der bomba treffer. FOTO: NORSK FOLKEHJELP SOLIDARITETSUNGDOM BISLETT

get og temamøter på høyskoler og universiteter har vi også sett mye av. Målet om et forbud er nådd, og riktignok må forbudet underskrives og overholdes, men en del av stien er trakkert opp. Hvor går veien nå, og finner vi en plass til unge aktivister videre i våpenpolitikken?

I SLUTTEN AV AUGUST deltok Camilla og Joakim fra styret på en konferanse i Genève i

regi av INEW, et internasjonalt nettverk for organisasjoner som jobber med bruken av eksplosive våpen i befolkede områder (EWIPA – Explosive Weapons In Populated Areas). Vi hadde lite kunnskap om tematikken da vi dro på konferansen, men det vi ble presentert for, sjokkerte oss.

70 prosent av dem som blir skadet av eksplosive våpen er sivile. Dette er ikke tilfeldig, for eksplosive våpen blir oftest brukt

stning i vinden

i befolkede områder. I områder der sivile bor. Områder der skoler, sykehus og religiøse bygninger står. I disse områdene er 92 prosent av dem som blir drept eller skadet sivile. Til sammenligning er det «bare» 25 prosent som blir drept eller skadet i andre områder.

Foredragsholderne på konferansen la fram harde fakta om de direkte konsekvensene ved bruk av eksplosive våpen, som død, skader og psykiske traumer, men viste også de langsiktige konsekvensene som ødeleggelse av infrastruktur, hus og institusjoner. Konferansen i Geneve lærte oss at vi fortsatt lever i en verden der våpen er storpolitikk og en ettertraktet handelsvare. Våpen rammer fortsatt mennesker som ikke deltar i krigen. Noe av det som gjør arbeidet mot våpen og eksplosiver så relevant for Solidaritetsungdom er nettopp koblingen mellom hvem som produserer masseødelegelsesvåpen, hvem som bruker dem, og hvem som altfor ofte rammes. Ligningen går ikke opp i det øyeblikket sivile kommer inn i våpenes sirkel. Det er noe grunnleggende feil ved at vanlige mennesker skal lide på grunn av av militære aktørers valg og storpolitikk.

I SKRIVENDE STUND er det vanskelig å si hvordan Solidaritetsungdom vil jobbe videre på våpenfeltet. Det som imidlertid er sikkert, er at vi skal fortsette å sette humanitær nedrusting i fokus. Tidene med de store slagene mellom legitime hærer, mann mot mann, er forbi. Vi kan ikke utelukke en framtid med komplekse kriger og skitne taktikker. Vi ser allerede krigføring som bruker sivile mål og som ikke skiller mellom stridende og ikke-stridende. Utfordringene dette vil medføre på våpenfeltet er vi nødt til å ta inn over oss, og uansett hvor veien går, vil Solidaritetsungdom ønske å møte de utfordringene

SELVUTSLETTESE: NF Solidaritetsungdom Bislett demonstrerer mot atomvåpen foran stortinget. FOTO: THERESE NORDHUS LIEN

dette bringer med seg og ta de vanskelige debattene.

Vi ble kalt naive og urealistiske da vi snakket om forbud mot atomvåpen – det samme vil sikkert skje når vi skal bryne oss på neste store utfordring. Men vi vet at alt er mulig hvis vi bare jobber målrettet. En av våre største fordeler som bevegelse er slagkraften vi har lokalt, og evnen vår til å bruke disse erfaringene til å utvikle en god politikk tuftet på solidaritet.

SOLIDARITETSUNGDOM

Vi er Norsk Folkehjelps samfunnspolitiske ungdomsbevegelse. Vi mener at verden ikke er fattig, den er urettferdig – og sammen kan vi gjøre noe med det. Derfor er det en hovedoppgave for oss å arbeide for en mer rettferdig fordeling av makt og ressurser. Vi jobber for å fremme internasjonal solidaritet, for å bekjempe rasisme og fordommer, for en human flyktning- og integreringspolitikk og for en verden fri for atomvåpen.

KONTAKT OSS

Du kan nå oss på epost
solidaritetsungdom@npaid.org

DU FINNER OSS OGSÅ PÅ:

www.facebook.com/solidaritetsungdom

@UngOgSolidarisk

@Solidaritetsungdom

Usmakelig proteksjonisme

I regjeringens forslag til statsbudsjett foreslår man å redusere støtten til NOAS, stoppe Norges redningsoperasjoner i Middelhavet, fortsette å gi midlertidig opphold til enslige mindreårige. Samtidig må Folkehjelpa legge ned mottak på grunn av lave ankomsttall selv om det aldri har kommet flere flykninger til Europa, regjeringen ønsker å sette et tak på 1120 kvoteflykninger. Dette er usmakelig. Det ser ut som at regjeringen er fremmedgjort for empati for flykninger

til tross at nordmenn også en gang har flyktet. Eller at man ikke ser det reelle ved at mange av verdens 66 millioner mennesker på flukt faktisk er nødt til å flykte for å ha mulighet til å skape et godt liv. Det lille positive vi kan dra ut av dette er at vi er en stor ungdomsbevegelse som ønsker å snu regjeringen. På tvers av partier, organisasjoner og fagbevegelsen samles vi for å vise at vi ønsker å behandle våre brødre og søstre på en verdig måte. Også de vi ikke ser.

25 år med n

Siden den spede begynnelsen i 1992, har Norsk Folkehjelp ryddet miner og eksplosiver i 47 land og landområder på fire kontinenter.

HILDE SOFIE PETTERSEN [tekst]

I år er det 25 år siden Norsk Folkehjelp startet med minerydding. I dag er vi en av verdens største humanitære mineryddingsorganisasjoner.

De siste årene har Norsk Folkehjelp utviklet nedrustningsarbeidet i en mer helhetlig retning. I tillegg til å rydde miner og eksplosiver, har vi gjort en omfattende innsats for kontroll og destruksjon av våpen, og for beskyttelse av sivile.

Vi jobber blant annet med preventive tiltak som opplæring i minerisiko, beredskap og beskyttelse i konfliktområder. Vi er en betydelig sivilsamfunnsaktør på nedrustningsfeltet, og var tungt inne i forhandlingene av landminekonvensjonen, klasevåpenkonvensjonen og nå sist traktaten som forbyr atomvåpen.

Noen av oppdragene våre har vist seg å være mer avgjørende enn andre. Ett eksempel er da vi ryddet et stort, øde område på grensa mellom Syria og Jordan. Kort tid etter at vi var ferdig med å rydde, brøt borgerkrigen i Syria ut. Takket være Norsk Folkehjelps innsats fikk tusenvis av syriske flyktninger en trygg fluktrute.

Krigens etterlatenskaper vil fortsette å være en risiko i flere tiår framover, men vår innsats for å beskytte sivile fra eksplosive våpen er livsviktig for mange. Vi har ryddet 1,7 millioner eksplosive våpen.

Det betyr at vi potensielt har avverget minst like mange dødsfall eller ulykker. Vi vil fortsette å rydde for livet.

1992

Første mineryddingsprogram startet i Kambodsja.

1994

Første kvinnelige minerydderlag er klare for innsats i Mosambik.

1995

Norsk Folkehjelp sluttet seg til ICBL.

1997

Mineforbudet vedtatt i Oslo, signert i Ottawa og ICBL får Nobels fredspris.

2004

Det globale minehundsenteret blir startet i Sarajevo, Bosnia Herzegovina.

2006

Det første klasebombe-prosjekt startet i Libanon og Norsk Folkehjelp slutter seg til CMC.

2007

Rapporten M85 beviser at langt færre klasebomber eksploderer umiddelbart enn før antatt.

2008

Klasebombeforbudet blir vedtatt i Dublin og signert i Oslo

minerydding

2009

Norsk Folkehjelp får innvilget rammeavtale for tre år om gangen med Utenriksdepartementet til å jobbe med minerydding.

2011

TV-aksjonens innsamling går til Norsk Folkehjelps mine- og klasebomberydding

2012

Norsk Folkehjelp starter minerydding i Latin-Amerika (Chile/Peru).

2013

Norsk Folkehjelp blir en del av det internasjonale styret til den Internasjonale kampanjen for å forby atomvåpen (ICAN).

2014

CPP – Beskyttelse av sivile i krig og konflikt nytt satsningsområde.

2016

Pilotprosjekt Colombia – rydde miner i samarbeid med regjeringssoldater og FARC-EP.

2016

Norsk Folkehjelp starter prosjekt for å rydde improviserte eksplosiver etter ISIS i Kurdistan.

2017

Atomvåpenforbudet vedtatt og åpnet for signering i FN og ICAN får tildelt fredsprisen.

EN TRYGGERE VERDEN

Norsk Folkehjelp er verdens største humanitære mineryddingsorganisasjon, og har i løpet av 25 år ryddet to millioner miner og klasebomber i 47 land. Tidligere leder av internasjonal avdeling, Jan Erik Linstad, tok initiativet til dette arbeidet, til tross for massiv intern motstand.

SISSEL FANTOFT [tekst]
ELLEN JOHANNE JARLI [foto]

Jan Erik Linstad vokste opp som misjonærbarn i Kongo, og har hele livet jobbet med internasjonale spørsmål og utsatte grupper med mennesker. Bakgrunnen for initiativet til at Norsk Folkehjelp skulle begynne med minerydding i 1992, var hans møter med mineskadde mennesker mange steder i verden.

– Det gjorde meg aldeles rasende. Jeg har sett mennesker som hinket rundt på ett bein i Libanon og skadde barn i Mosambik, og syntes det var helt forferdelig at sivil minerydding ikke var et prioritert område, forteller han.

I 1992 deltok Linstad i en FN-delegasjon i Kambodsja, fordi Thailand krevde at 60 000 flyktninger skulle returneres til Kambodsja innen seks måneder.

– Vi skulle organisere arbeidet, og jeg fikk lov til å jobbe med minespørsmålet parallelt.

Den beste måten å rehabilitere bønder på var å gi dem land, så vi kjørte fra Phnom Penh for å se på aktuelle landområder. Da vi kom fram måtte jeg tisse, så jeg gikk ut av bilen og tok ett skritt over grøfta, da en hånd plutselig grep tak i t-skjorta mi og rykket meg tilbake. Det var en av dem som var med i bilen, og han ropte: «Du må ikke gå der! Det er fullt av miner!» Jeg ble så opprørt – tenk at myndighetene ville flytte bøndene dit, sier Linstad.

BRENNENDE ENGASJERT. Tilbake i Phnom Penh dro han rett til FNs hovedkontor.

– Jeg fortalte hvor rasende jeg var – det virket jo som om Kambodsja slett ikke ville ha hjem flyktningene. Jeg snakket med daværende forsvarsminister Johan Jørgen Holst, utenriksminister Thorvald Stoltenberg og Jan Egeland, som da var statssekretær i Utenriksdepartementet, på satellittelefon. De forsto mitt engasjement, og var enig i at noe måtte gjøres. Jeg reiste videre til FNs høykommissær for flyktninger – UNCHR, som

treffende nok lå i Rue des Mines i Genève og avla rapport. Så begynte jeg å undersøke om det fantes mineryddere vi kunne engasjere, forteller han, og legger til: – Det fantes en newzealandsk FN-bataljon som drev med minerydding i Kambodsja, men de ryddet bare strategisk infrastruktur.

– Vi hørte også om en engelsk gruppe som drev med minerydding på kommersiell basis, men det var i ganske puslete skala. Da jeg kom hjem til Norge, diskuterte jeg med Egeland og Frydenlund hvordan vi skulle gripe dette an, og vi bestemte oss for å invitere alle hjelpeorganisasjonene til et møte i UD.

Der ble ideen om et større sivil mineryddingsprosjekt i FN-regi lansert.

– Norsk Folkehjelp var den eneste organisasjonen som sa ja. Dermed begynte ballen å rulle, sier Linstad.

INTERN MOTSTAND. Forsvarsminister Johan Jørgen Holst viste stor interesse for prosjektet, og ville gjerne bistå.

ALTMULIGMANN: Misjonærbarn fra Øst Kongo, Røde Kors-utsending, FN-delegat, bistandsattaché, kommunalansatt og utenlandssjef i Norsk Folkehjelp er bare noen av rollene Jan Erik Linstad har hatt.

FØRSTEREIS: Den første gruppen mineryddere reiser fra Gardermoen til Kambodsja. Øverst fra venstre er: Roger [etternavn ukjent], Tore Skedsmo, Sverre Bae, Are Hemmingsen. Nederst fra venstre: Remy Wick, Alf Bjarkøy, Haavard Bach, Henning Rabben. FOTOGRAF UKJENT

– På samme tid foregikk det en nedbemannings i Forsvaret, og derfor fantes det mine- og sprengstoffeksperter tilgjengelig. Vi fikk i stand en avtale hvor vi hyret noen av dem til Norsk Folkehjelp mot full lønn, men uten uniformer og distinksjoner. Vi var helt avhengig av deres ekspertise, sier Linstad.

Men ikke alle i Norsk Folkehjelp var glad for at eks-militære skulle ansettes i organisasjonen.

– Kjernen i Norsk Folkehjelp kokte! De mente at vi var en fredsorganisasjon som absolutt ikke skulle ansette folk med militær bakgrunn. Men vi hadde fullmakter fra både styre og generalsekretær, og etablerte en operativ seksjon i Torggata for å utvikle prosjektet, forteller han.

Metoden som ble valgt gikk ut på at nor-

ske sprengstoffeksperter med bakgrunn fra Forsvaret ledet arbeidet med å lære opp nye folk i minerydding.

– Så delte disse igjen sin kunnskap med nye mennesker, slik at det ble bygd opp en stadig større gruppe med eksperter på feltet. På den måten har Norsk Folkehjelp etter hvert vokst til å bli verdens ledende humanitære mineryddingsorganisasjon, sier han.

FANTASTISK BARNDOM.

Jan Erik Linstad ble født i Kivu-provinsen i Øst-Kongo i 1940.

– Krigen hadde akkurat brutt ut i Norge, og mor og far var helt isolert på misjonsstasjonen. Vi hadde høner og sauer, og mor dyrket grønnsaker i hagen. Jeg hadde en fantastisk barndom, jeg løp barbeint rundt med mine afrikanske venner og lærte

meg å snakke både kiswahili, amashi og fransk, forteller han.

Familien bodde ett år i Cape Town i Sør-Afrika før de returnerte til Norge i 1946. Etter to år hjemme bar det tilbake til Kongo, hvor Linstad gikk på en norsk skole for misjonærbarn. I 1953 flyttet familien tilbake til Norge, og da foreldrene på ny reiste til Afrika i 1956, flyttet Linstad på hybel i Oslo og begynte på handelsskolen.

– Fra da av tok jeg hånd om meg selv. Jeg jobbet som visergutt i Filadelfia forlag ved siden av skolen, og som 22-åring giftet jeg meg med Anne Lise, forteller han.

TILBAKE TIL AFRIKA. Samme år – i 1962 – reiste det nygifte paret til Kivu-provinsen, hvor Linstad var Røde Kors-utsending for å organisere byggingen av to flyktningeleirer for til sammen 17 000 flyktninger fra Rwanda.

– Det var en stor fordel at jeg snakket de

Norsk Folkehjelp
har totalt ryddet
874 km² land
– tilsvarende 125 000
fotballbaner

lokale språkene. Vi bygde veier, hus, sykehus og skole. Etter halvannet år var flyktningene selvforsynt med mat, så det var veldig vellykket, sier han.

I 1964 reiste paret hjem til Norge igjen, og fikk etter hvert to barn. Linstad tilbrakte ett år i Belgia hvor han studerte fransk og organisasjons- og prosjektadministrasjon, og så tok han med familien til Kongo hvor de bodde i fire år mens han jobbet for Pinsevenenes ytremisjon i Congo.

– Da vi kom hjem, bestemte jeg meg for at jeg ikke hadde noe misjonskall, men jeg ønsket fortsatt å jobbe med internasjonale spørsmål, sier han.

ROSER MINERYDDERNE. Tilfeldigheter førte til at Linstad i 1973 fikk jobben med å bedre forholdene for norske sigøynere. Deretter ble han i statsråd utnevnt til bistandsattaché i Dar es Salaam, hvor han blant annet jobbet med å koordinere vannforsyningen i hele Vest-Tanzania. På 1980-tallet jobbet han med sosiale saker i Oslo kommune, og i 1989 ble han spurt av daværende generalsekretær i Norsk Folkehjelp, Odd Wivegh, om han kunne tenke seg en jobb i organisasjonen. Linstad var utenlandssjef i flere år, og det var i den perioden ideen om at Norsk Folkehjelp burde begynne med minerydding dukket opp.

– Det var en kamp å få ideen gjennom i Norsk Folkehjelp, men det var ikke jeg som gjennomførte den. Det arbeidet er det alle de fantastiske minerydderne i organisasjonen som har æren for. Jeg er stolt av at seks land er erklært minefrie på grunn av Norsk Folkehjelps innsats, sier Linstad.

Han ble pensjonist i 2002, og bor i dag utenfor Umeå i Sverige.

– Jeg møtte min svenske kone Anna Lena på ANCs første konferanse i Durban i Sør-Afrika i 1991, og falt pladask. Vi har fått to flotte sønner som i dag er 19 og 21 år, og selv om vi i dag er skilt, er vi fremdeles gode venner. Jeg har vært så heldig med begge mine koner; de har vært fantastiske kvinner å være gift med, sier han.

Alle de fire barna har arvet farens engasjement.

– De er alle bitt av basillen. Min eldste datter mangler høyre arm og er protesebrauker, og derfor fant kjæresten hennes ut at han ville utdanne seg til protesetekniker. Han har etablert en stor utdanning av proteseteknikere i Kambodsja.

MINEULYKKE: Et barn har utløst en mine og må reddes ut i all hast, men det er ikke lett når området rundt er fullt av miner. FOTO: HÅVARD BACH, PRIVAT.

AFRIKANEREN: – Jeg ser kanskje ut som en skandinav, men jeg føler meg mer som en afrikaner, sier Jan Erik Linstad.

AFRIKANER I HJERTET. Jan Erik Linstad lever fortsatt et aktivt liv, og har bygd både hus og flere hytter siden han ble pensjonist. Han bruker internett for å pleie sitt enorme kontaktnett verden rundt.

– Vi skriver til hverandre på Facebook og prater via Messenger, så jeg holder språkkunnskapene ved like. Nylig var jeg på Coop-en i Umeå og så en afrikansk dame med to voksne sønner som fikk problemer i grønsaksavdelingen. De hadde med seg en hjelper som forsøkte å forklare dem at det lønner

seg å kjøpe løk i løs vekt, men de skjønte ingenting. De holdt på å gå i gulvet da jeg snakket til dem på kiswahili, og det viste seg at moren vokste opp 13 kilometer fra der jeg bodde som barn, forteller han.

Afrika har fremdeles en stor plass i Linstads hjerte.

– Det er min afrikanske oppvekst som er grunnen til at jeg er så sprek som 77-åring, det er jeg overbevist om. Jeg ser kanskje ut som en skandinav, men jeg føler meg mer som en afrikaner, sier han.

PRISVINNERE: Fredsprisvinneren, ICAN, holder pressekonferanse etter at vinneren har blitt annonsert 6. oktober. Fra venstre Beatrice Fehn, leder av ICAN,

Fredsprisen til ICAN er en enorm anerkjennelse av sivilsamfunnets innsats for å få til et forbud mot atomvåpen. Norsk Folkehjelp har spilt en viktig rolle i dette arbeidet, gjennom den årelange kampen for å få gjennom forbud for landminer og klasebomber.

SISSEL FANTOFT [tekst]

6. oktober sto jubelen i taket på ICANs hovedkontor i Genève. Der jobber også våpenpolitisk rådgiver Grethe Østern i Norsk Folkehjelp, som sitter i ICANs styre som eneste norske aktør.

– Vi hoppet og danset da telefonen om at

prisen!

Daniel Hagsta og Grethe Østern. FOTO: IVARS KUPCIS/WCC

ICAN var tildelt Nobels fredspris kom, forteller hun.

– Norsk Folkehjelp har vært en viktig deltaker i dette arbeidet. Vi er en av få sivilsamfunnsaktører som både er operative og driver politisk påvirkningsarbeid. Vi har stor tyngde internasjonalt, og er en anerkjent aktør på våpenområdet, legger hun til.

LANDMINEFORBUDET: Jody Williams som ledet ICBL og Tun Channarit mottar fredsprisen for forbudet mot landminer i Oslo i 1997. Tun Channarit fra Kambodsja mistet bena i en mineulykke i 1982. FOTO: NORSK FOLKEHJELP

Denne anerkjennelsen er bygd opp gjennom to tiår med arbeid som gjelder landminer og klasebomber – både operativt og politisk. Da Norsk Folkehjelp startet med minerydding i Kambodsja i 1992, gjaldt det først og fremst å forstå den virkeligheten organisasjonen skulle operere i.

– Etter at vi hadde holdt på i noen år, oppsto det bevegelser i USA, Storbritannia og Tyskland som begynte å diskutere muligheten for å få til et globalt forbud mot miner. Det dannet grunnlaget for den internasjonale kampanjen mot landminer, ICBL, forteller assisterende generalsekretær i Norsk Folkehjelp, Per Nergaard, som i mange år ledet mineryddingsavdelingen i organisasjonen.

– I begynnelsen var ikke vi så opptatt av den politiske biten, vi hadde mer enn nok med å sende folk til Kambodsja og Nord-Irak for å rydde miner. Men etter hvert som vi fikk hodet over vannet, skjønte vi at det er meningsløst å jobbe med minerydding hvis det hele tiden utplasseres nye miner. Da bestemte vi oss for at vi måtte engasjere oss politisk, og ble rådgiver for ICBL, sier han.

FØRSTE SKRITT. Programdirektør Christian Ruge ved Senter for internasjonal konfliktløsning NOREF var minepolitisk rådgiver i Norsk Folkehjelp fra 1997 til 2001, og koordinator for den norske felleskampanjen mot miner. Fra januar i år var han tilbake til Norsk Folkehjelp som Head of policy for humanitær

KLASEBOMBEBORBUDET: Branislav Kapetanovic, en tidligere serbisk soldat og klasebombeoffer overrekker, sammen med Grethe Østern, CMCs handlingsplan til daværende forsvarsminister Espen Barth Eide i forbindelse med at klasebombeforbudet ble vedtatt i Dublin i 2008. FOTO: NTB SCANPIX7 JOHN COGILL

nedrustning i Norsk Folkehjelp, før han returnerte til NOREF i september.

– Flere aktører begynte med minerydding av sivile områder på 1990-tallet etter at den kalde krigen var over og flere langvarige konflikter fikk en forhandlet avslutning. Det utviklet seg etter hvert en forståelse blant de humanitære organisasjonene som ryddet miner at det nyttet ikke å bare plastre – vi måtte gjøre noe med årsaken, sier han.

Operativ ekspertise kombinert med et ►

politisk grunnsyn basert på solidaritet med utsatte grupper gjorde at Norsk Folkehjelp fikk en unik posisjon i ICBL.

– Etter hvert ble det en forståelse i Norsk Folkehjelp for at dette var et område vi også måtte jobbe med politisk. Det var bakgrunnen for den norske kampanjen for et nasjonalt forbud mot landminer, som var første skritt på veien mot et internasjonalt forbud, sier Ruge.

SPLITE EN VESENTLIG ROLLE. Etter solid mobilisering fra sivilsamfunnet, ble et norsk forbud mot landminer vedtatt i 1995. To år senere spilte Norsk Folkehjelp en sentral rolle under den såkalte Oslo-konferansen, som politisk og teknisk rådgiver for den norske regjeringsdelegasjonen og ICBL, og som praktisk tilrettelegger.

– Under konferansen ble det internasjonale forbudet mot landminer utarbeidet, for å sikre en best mulig avtale. Det var avgjørende at avtalen ble utformet på en slik måte at de statene som signerte også forpliktet seg til å rydde miner og hjelpe mineofre, sier Ruge.

Samme år, i 1997, fikk ICBL Nobels fredspris.

– Norsk Folkehjelp spilte en vesentlig rolle i prosessen som førte fram mot fredsprisen, sier Per Nergaard.

– Gjennom arbeidet med å rydde landminer hadde vi også sett at klasebomber var et stort problem. Etter den kalde krigen hadde de vestlige landene enorme lagre med klasebomber, og selv om vi i Norsk Folkehjelp engasjerte oss for å kjempe for et forbud også mot klasebomber, virket det i mange år som en håpløs kamp. I 2006 innså vi at om vi skulle ha noen sjanse måtte vi sørge for å skaffe oss folk med skikkelige kvalifikasjoner, og hyret inn Grethe Østern, som den gangen jobbet i Røde Kors. Hun er ekstremt dyktig og strategisk, og med henne på laget skjøt arbeidet vårt fart, legger han til.

KATALYSATOR FOR FORBUDET.

Samme år som Grethe Østern begynte i Norsk Folkehjelp, laget NRK-reporter Tormod Strand en reportasje om ofre for klasebomber i Afghanistan. Det norske Forsvaret hevdet at de ikke brukte klasebomber, men en annen våpentype som ikke utgjorde samme humanitære trussel.

Norsk Folkehjelp
har totalt ryddet
1,7 millioner
eksplosive
våpen

FN: Thea Khatrin Melstad fra Norsk Folkehjelp og ICAN sammen med Clara Levin fra Svenske leger mot atomvåpen følger forhandlingene om et atomvåpenforbud i New York i juli i år. FOTO: ICAN

– Det ble en betent politisk debatt, men sommeren 2006 oppsto Libanon-krigen mellom Hezbollah og Israel. Da fredsslutningen kom, brukte Israel de siste dagene på å teppebombe Sør-Libanon med klasebomber av samme type som det norske Forsvaret brukte. Grethe Østern reiste sporenstreks til Libanon for å kartlegge effekten av disse bombene, forteller Nergaard.

Norsk Folkehjelps rapport fra Libanon ble en katalysator for det internasjonale forbudet mot klasevåpen som ble vedtatt i 2008.

– På samme måte som ved minekonvensjonen brukte vi vår tekniske og operative kompetanse til å målbære den virkeligheten vi så inn i det politiske arbeidet. Vi spilte en viktig rolle i oppløpet mot minekonvensjonen, og en helt avgjørende rolle for klasekonvensjonen, sier Nergaard.

Arbeidet med begge konvensjonene la grunnlaget for prosessen som førte til et internasjonalt forbud mot atomvåpen i år.

– Før minekampanjen var det uhørt at sivilsamfunnet fikk gjennomslag for slike konvensjoner – det var noe som ble framforhandlet mellom FN og nasjonalstater. Og prosessmessig er forbudene mot klasebomber og atomvåpen blåkopier av minekampanjen, sier han.

DJERV BESLUTNING. Den viktigste forskjellen mellom miner, klasevåpen og atomvåpen er at det heldigvis ikke finnes så mange kjernefysiske våpen å rydde.

– Det Norsk Folkehjelp brakte inn i kampen for et forbud mot atomvåpen var enormt med kunnskap kombinert med institusjonell erfaring med å jobbe med våpenspørsmål i internasjonale sivilsamfunnskoalisjoner. Etter 20 års arbeid med miner og klasebomber var organisasjonen godt skodd til å ta det arbeidet over til atomvåpenspørsmålet, sier Christian Ruge.

Per Nergaard understreker at det nå er viktig å ikke glemme mine- og klasekonvensjonenes mål.

– Nobelkomiteen har nok en gang tatt en djerv beslutning, men i euforien rundt fredsprisen må vi ikke glemme at det fremdeles ligger mange miner og klasebomber rundt i verden. En internasjonal avtale alene rydder ingen miner eller klasebomber; det er det bare hardt arbeid som gjør. Vi må ikke glemme å fullføre det arbeidet vi har startet, sier Nergaard.

Mer enn 20 års erfaring med å jobbe for våpenkonvensjoner har gitt Norsk Folkehjelp en unik posisjon og troverdighet internasjonalt.

– Vi bør bruke vår erfaring til å motivere og stimulere både oss selv og andre til å forstå at det er mulig å få gjennomslag for store, kompliserte prosesser ved å være aktiv og engasjert, sier Per Nergaard.

Starter minearbeid i Afghanistan

Afghanistan er et av verdens mest eksplosivrammede land. Nå skal Norsk Folkehjelp kvalitetssikre USA-finansiert minerydding i landet.

HILDE SOFIE PETTERSEN [tekst]

USA budsjetterer årlig med om lag 33 millioner USD til et omfattende mineryddingsprogram i Afghanistan. Arbeidet utføres av internasjonale organisasjoner og lokale partnere, og denne innsatsen skal Norsk Folkehjelp nå monitorere.

– Vår jobb er å rapportere på det arbeidet som gjøres og bidra til at det foregår på en sikker og effektiv måte. Dette er en omfattende og utfordrende oppgave som vi setter pris på å bli tiltrodd, sier Steinar Essén, leder av Norsk Folkehjelps avdeling for humanitær nedrustning.

Det amerikanske utenriksdepartementet og norsk UD er de to viktigste bidragsyterne til Norsk Folkehjelps arbeid med minerydding.

– Oppdraget i Afghanistan er en viktig anerkjennelse av den kompetansen vi har bygget opp gjennom 25 år. For første gang oppretter vi nå et landprogram som utelukkende skal jobbe med oppfølging av andre aktørers operasjonelle aktiviteter, sier generalsekretær Henriette Westhrin.

SOLID KOMPETANSE. Norsk Folkehjelp er i dag en av verdens største humanitære minerydderorganisasjoner. Steinar Essén understreker at det å jobbe i Afghanistan er utfordrende.

– Vi har gjort en grundig analyse av hvordan arbeidet skal foregå i praksis. Selv om sikkerhetssituasjonen er van-

MINERAMMET: En gutt sitter utenfor en ambulansesestasjon i Kabul. Landet er et av de verst eksplosivrammede land i verden. FOTO: NTB SCANPIX/DAMIR SAGOLJ

skelig, har internasjonale minerydderorganisasjoner lyktes i å opprettholde tilstedeværelse gjennom mange år. Norsk Folkehjelp har erfaring fra operasjoner i over 45 land og på fire kontinenter. Vi har en solid kompetanse i verktøykassa for dette oppdraget, sier han.

Norsk Folkehjelp vil utføre monitoreringsarbeidet i nært samarbeid med amerikanske myndigheter og den amerikanske ambassaden i Kabul.

Etnisk blandede lag rydder miner i Kosovo

TORUNN AASLUND [tekst] **TERJE ELDØEN** [Foto]

Siden 29. august har to lag med klasebomberyddere fra ulike etniske grupper vært utplassert i Zubin Potok og Zvecan i Nord-Kosovo. Lagene jobber i et område av landet der humanitære organisasjoner som driver eksplosivrydding tidligere ikke har hatt anledning til å rydde på grunn av politiske spenninger mellom kosovoserbere og kosovoalbanere.

En foreløpig kartlegging av området viser at om lag 3800 mennesker er rammet av at det fremdeles ligger igjen klasebomber i jorda. Særlig går det ut over bøndene på landsbygda som ikke kan bruke jorda uten å risikere livet.

Norsk Folkehjelp har ryddet klasebomber i Kosovo siden 2014, med lag bestående av erfarne bosniske mannskaper, men planen har hele tiden vært å lære opp lokale mannskaper til jobben. Nå er altså de første to lagene utlært.

Norsk Folkehjelps eksplosivryddingsarbeid i Kosovo støttes økonomisk av United States Department of State, Office of Weapons Removal and Abatement [WRA], og midler fra TV-aksjonen i 2011.

TO LAG: Laget i Zubin Potok [nederst], var først ute med å finne og destruere klasebomber. Øverst er det andre laget som er utplassert i Zvecan.

– Pappa rydder bomber så barn skal få gå på skolen igjen

Joakim Pretorius er et av de ferskeste tilskuddene i Norsk Folkehjelps minerydderteam i Irak. Den fire år gamle datteren hans har svaret klart når de andre ungene i barnehagen spør hva pappaen hennes jobber med.

HILDE SOFIE PETTERSEN [tekst]

September 2017: Joakim Pretorius fra Ål i Hallingdal sitter på flyet til Erbil, nord i Irak. Etter 23 år i Forsvaret er det litt uvant å være på vei til jobb i sivile klær.

– Det første som gjorde inntrykk da vi landet, var varmen. Det var vel rundt 45 grader, sier han.

Varmen er noe han bare må venne seg til – som så mye annet. Fra nå av skal han tilbringe sju uker borte fra kona og «jentungen», som han sier, for å bidra til at folk i Irak skal kunne returnere trygt hjem igjen nå som IS er jaget bort.

– Du er selvsagt spent, du flytter jo mer eller mindre til Irak, et land folk gjerne forbinder med veibomber, sand og små hus bygget av leire. Erbil er en flott by, vil jeg påstå, den minner nesten om Dubai med alle skyskraperne. Men det som møter deg når du kjører ut i felt, er hele landsbyer uten et eneste hus som står, sier han.

JOAKIM PRETORIUS [42]

- Gift, har en datter på fire år.
- Technical Field Manager for Norsk Folkehjelps i Irak.
- Har tidligere vært i Forsvaret i 23 år, har sju års erfaring fra EOD IEDD [explosive ordnance disposal, improvised explosive device disposal], tidligere redningsmann på Sea King, har deltatt i internasjonale operasjoner.

Størstedelen av minerydder-temaet i Irak er lokalt ansatt og trent opp av Norsk Folkehjelp til formålet. Når søkene fører til mulige funn, er det Joakim [midt i bildet i lys skjorte] og de andre spesialistene som tar over. FOTO: PRIVAT

VIL GJØRE DET TRYGT IGJEN FOR FOLK.

Teamet Joakim Pretorius er en del av, har som oppgave å rydde eksplosiver som IS har plassert ut i svært stort omfang. Terroristenes mål har vært å drepe og lemleste flest mulig. For Joakim og kollegaene er målet det motsatte.

– Det er så enormt behov her at du rekker så vidt å lande før du er på jobb, sier han.

Under 24 timer etter ankomsten sitter Joakim på et jorde utenfor Mosul og kikker ned på en bombe – en såkalt improvisert eksplosiv innretning – som det er hans jobb å ufarliggjøre.

– Overgangen fra Forsvaret til Norsk Folkehjelp har egentlig ikke vært så stor. Begge steder er gode på forkortelser, ler han.

Han har sju års erfaring fra arbeid med akkurat denne typen eksplosiver, og er spesialist på det som på fagspråket forkortes til «EOD IEDD». Enkelt oversatt: ekspert i hvor-

Når Joakim er hjemme i Norge er det datteren Arya [4] som står i sentrum. Gjennom ukene i Irak prater de sammen «på skjerm». – Kona er vant til at jeg er mye ute og reiser, men dette er første gang jeg drar lenge vekk etter at jeg ble far, forteller Joakim. FOTO: PRIVAT

dan ufarliggjøre og tilintetgjøre eksplosiver som ikke følger noen fabrikkstandard. Dette er etterspurt kunnskap i områder hvor

Joakim Pretorius er hjemme i Norge for «hvile og restitusjon», som det heter, og innom Norsk Folkehjelps kontor for å hilse på kollegaer.

spregladingene kommer i svært varierende former.

– Hver dag før vi går ut i felt, har vi en peptalk om at vi aldri må føle oss for trygge. Selv om vi finner mye som ser kjent ut, kan eksplosivene plutselig inneholde noen ukjente komponenter. Det nytter ikke å ta noen snarveier, sier han.

– DET HADDE VÆRT JOBB TIL ALLE.

Mange irakere lever som flyktninger i eget land. Før han dro til Irak, hadde Joakim knapt sett en flyktningleir annet enn på TV. Nå kjører han forbi dem hver dag, på vei til jobb.

– Det er så mye folk der. At det er behov for å få ryddet opp, slik at folk kan vende hjem, er helt klart.

Når Joakim og kollegaene er ute på jobb, kommer folk fra nabolaget gjerne bort og hilser på.

– Ofte vil de at vi skal komme og rydde deres hus og deres bakgård. Vi har ikke kapasitet til å rydde på måfå, alle operasjonene

våre er nøye planlagt i forkant, men vi hjelper til når vi har mulighet, forteller han.

Hvilke områder som skal prioriteres av minerydderne, avgjøres blant annet på bakgrunn av intervjuer i nabolagene og tekniske søk.

– Vi blir tilbudt mat og te. Folk er takknemlige, men det er klart, de ønsker enda mer. Det er behov for enda mer. For eksplosivene er overalt. Vi skulle vært ti ganger så mange folk. Det hadde vært jobb for alle, sier Joakim.

Vinteren kan også være hard i Irak. På grunn av kulda vil flere velge å forlate teltet i flyktningleiren for å returnere til sitt gamle hus. Da kan ulykker fort skje, om minerydderne ikke kommer dem i forkjøpet.

– Jeg fulgte med på fire gutter, eldstemann var kanskje 13 år, som kjørte rundt i en pickup og plukket lecablokker fra hus som er bombet, for å bygge nytt. De holdt på i flere dager, satt med hver sin hammer og banka murpuss og flyt-

tet blokker. Da krysser du fingrene og håper det ikke ligger bomber der de jobber, sier Joakim, og blir stille i noen sekunder. – Men det er umulig å vite. Det er kanskje det som gjør mest inntrykk, legger han til.

LANGT HJEMMEFRA. Joakim og de andre ansatte som ikke er lokale, jobber i turnus med sju uker på, tre uker av. De bor i leiligheter i en bydel i utkanten av Erbil – to og to sammen.

– For meg virker det som om Erbil er en by som har vært veldig skånet i Irak. Den kan by på det meste. Det er treningsstudio i nærheten, så vi har sånne muligheter.

Savnet etter familien hjemme kan bli stort. Særlig når naboens unger, på alder med hans egen datter, leker rundt hushjørnene.

– Datteren mi er så oppegående at hun forteller i barnehagen at «pappa er i Irak og rydder bomber». Og når hun får spørsmål om hvorfor gjør han det så er det for at «barna skal få gå på skole igjen», forteller han.

Snart er friukene over, og det er på tide å reise tilbake på jobb igjen. Det er mye arbeid som gjenstår.

6 av de
47 landene
Norsk Folkehjelp har
ryddet er erklært
fri for landminer

LANDDIREKTØREN: – Minerydding er en forutsetning for all utvikling, sier Vanessa Finson. – Ingenting vil bli bygget på land forurenset av landminer.

Et spennende avsnitt i Colombias historie

Som leder av Norsk Folkehjelps mineryddingsprogram i Colombia har Vanessa Finson vært både vitne til og deltaker i det er som blir karakterisert som den viktigste hendelsen i Colombias nyere historie: Fredsavtalen mellom regjeringen og landets eldste gerilja-bevegelse, Farc-EP.

MATILDE DE LOS MILAGROS LONDOÑO [tekst]

Oversatt av: **TORUNN AASLUND**

HILDA NYFLØT [foto]

Da Vanessa Finson begynte i Norsk Folkehjelp som rådgiver i 2009, var Colombia allerede ansett som et interessant land for minerydding. Etter et halvt århundre med borgerkrig mellom regjeringen og ulike væpnede grupperinger, er det bare Afghanistan som har flere landmineofre enn Colombia. Men tidligere ville ikke myndighetene gi sivile organisasjoner tillatelse til å kartlegge eller rydde miner.

Situasjonen i landet hadde endret seg da Norsk Folkehjelp startet prosessen med å registrere seg og få tillatelse til å operere i landet. Forhandlingene om en fredsavtale mellom regjeringen og Farc-EP var i gang, og i 2015 henvendte partene seg – sammen med garantilandene Norge og Cuba – til Norsk Folkehjelp med en enestående forespørsel: Å utvikle, forhandle fram og koordinere et pilotprosjekt for minerydding i to regioner som tidligere hadde vært utilgjengelig for minerydding. Pilotprosjektet innebar at de to partene i konflikten måtte samarbeide om å rydde regionene for landminer.

UTFORMET PLAN PÅ BARKRAKKEN. Vanessa, som da var gravid i sjetten måned, var den eneste i avdelingen for humanitær nedrustning som snakket spansk, og sammen med avdelingens ledelse og de ansatte i Colombia, tok hun utfordringen. Hun hadde fram til nå ledet arbeidet med avdelingens donoroppfølging, og før det hadde hun oppfølgings-

ansvar for Midtøsten, Balkan og Afrika. Å delta i pågående fredsforhandlinger hadde hun derimot aldri vært med på før.

– Normalt, når vi starter arbeidet i et nytt land, gjør vi det etter at konflikten er slutt, så å få være med på forhandlingene i Havanna var nytt og utrolig spennende. Det var også veldig utfordrende, ikke minst logistisk. Vi hadde ikke kontorer i Havanna og den første planen ble faktisk skrevet på en serviett på en bar, smiler hun.

I mai 2015, etter intense forhandlinger, startet pilotprosjektet i de to byene El Orejón i Antioquia og Santa Helena i Meta. Vanessa husker denne perioden som avgjørende for å bygge tillit mellom partene.

FRA MISTILLIT TIL SAMHOLD. I begynnelsen av forhandlingene og etter 52 års borgerkrig var det en generell mistillit mellom partene, men det endret seg da myndighetene, militæret, Farc-EP og Norsk Folkehjelp flyttet inn i feltleirene for å gjennomføre pilotprosjektet, kan Vanessa fortelle.

– I tillegg til mineryddingen spiste vi sammen, spilte fotball og hadde andre fellesaktiviteter, og gjennom dette så vi en tydelig framgang. Norsk Folkehjelp fikk bevisst sin nøytralitet, noe det var stilt spørsmål ved flere ganger under forhandlingene.

Idet pilotprosjektet var i gang, reiste Vanessa til Norge og fødte sønnen Finn.

– Jeg slapp aldri taket i prosjektet selv om jeg var hjemme i fødselspermisjon. Jeg holdt kontakten fordi jeg visste at jeg skulle tilbake til Colombia for å fullføre det jeg hadde

begynt på. Da jeg kom tilbake ett år senere, spurte en Farc-EP-representant om jeg kom for å ta vare på min andre baby. Det kunne jeg bekrefte, sier hun med et smil.

SUKSESSFAKTOREN ER MENNESKENE. Da pilotprosjektet var over, var nesten 40 000 m² land ryddet og kunne trygt bli tatt i bruk. 15 000 mennesker nøt godt av mineryddingen, og fredsforhandlingene kunne vise til et håndgripelig resultat fra samarbeid mellom partene.

Pilotprosjektet innførte også nye ressurser til mineryddingsarbeidet i Colombia, som hunder og maskiner. Begge metodene er tatt inn i den nasjonale standarden for mineryddingsarbeidet, og vil bidra til å rydde landet for miner raskere. Dette er i seg selv en seier for prosjektet, men den avgjørende suksessfaktoren er og blir menneskene, mener Vanessa.

– Det er minerydderne i felt som tar all risiko. De er ute i minefeltene hver dag og gjør det harde og fysisk krevende arbeidet. Det er de colombianske minerydderne og de internasjonale ekspertene som lærer dem opp som fortjener æren for suksessen, sier hun.

LAMMENDE BYRÅKRATI. Det at pilotprosjektet gikk så smidig, ga Vanessa og hennes team en forventning om at arbeidet videre skulle gå like effektivt, men dette førte til noen skuffelser.

– Jeg bor her i Bogotá. Jeg har en fin leilighet og er omgitt av privilegerte mennesker som har tilgang til utdanning og andre muligheter. Men når jeg reiser ut av Bogotá, dit vi ►

SAMHOLD: Etter 52 års borgerkrig var det en generell mistillit mellom partene, men det endret seg da myndighetene, militæret, Farc-EP og Norsk Folkehjelp flyttet inn i feltleirene for å gjennomføre pilotprosjektet. Gjennom å spise sammen og arrangere fellesaktiviteter som fotballkamper bygde de samhold og tillit. FOTO: GIOVANNI DIFFIDENTI

har prosjektene våre, ser jeg at folk har veldig lite. Barn rir på esler til skolen, gjennom mine-lagte områder. I Bogotá forventer vi at ting skal gå i en viss hastighet, mens ute på landsbygda er forholdene slik at du like gjerne kunne ha vært i Sør-Sudan. I andre land har vi kanskje begrensede og mer realistiske forventninger til hva vi kan få til, mens her blir vi villedet av hvor utviklet Bogotá er i forhold til landsbygda, forklarer Vanessa.

Hun forteller at en annen utfordring er byråkratiet. – Vi er vant til og forberedt på å håndtere sikkerhetsrutiner, men byråkratiske forsinkelser i dette omfanget, er vi ikke vant til. I Colombia inntreffer byråkratiet på alle nivåer, selv i de enkleste prosessene. Reglere forandrer seg hele tiden, og det føles som at det aldri tar slutt. Forsinkelsene som byråkratiet forårsaker har økonomiske konsekvenser, og går ut over framgangen i mineryddingsarbeidet. Donorene våre har gitt penger til et spesifikt formål og dersom de ikke ser framgang, vil de revurdere støtten. Det er mange kriser i verden i dag som fortjener oppmerksomhet, som i Somalia, Jemen og Syria for å nevne noen, og før eller senere vil donorene vurdere sine prioriteringer. Da

er vi nødt til å kunne vise resultater for å være i stand til å fortsette arbeidet vårt i Colombia.

TEAMET HAR VOKST SEG STORT. Til tross for de særegne utfordringene i Colombia har teamet til Vanessa vokst seg stort i løpet av det siste året. Det som startet som et lite team, består nå av 200 personer, 30 biler, 12 hunder, fire mekaniske mineryddingskjøretøyer og to baser, i tillegg til bogotåkontoret. Norsk Folkehjelp samarbeider også med de nasjonale mineryddingsmyndighetene.

– Vi har lånt ut en informasjonsmedarbeider som skal hjelpe dem med å samle inn og analysere data. Vi bistår også med opplæring av mannskaper, både av regjerings-soldater i mineryddingsbrigadene og Farc-EPs mineryddingsorganisasjon Humanice-mos. Alt dette er en del av Norsk Folkehjelps merverdi som mineryddingsoperatør i landet, sier Vanessa.

MINERYDDING – EN FORUTSETNING FOR UTVIKLING. Når 2017 går mot slutten, er Vanessa både håpefull og avventende. Selv om det er inngått en fredsavtale med en av landets geriljabevegelser, pågår det frem-

deles en krig med andre geriljaer, og kriminaliteten øker sterkt etter at Farc-EP la ned sin motstand.

– I 2018 er det presidentvalg, og alle er nervøse. Minerydding er nevnt spesifikt i fredsavtalen, men ting kan endre seg. Prosessen er skjør, og våre aktiviteter er tett knyttet opp til fredsprosessen.

Likevel, italiensk-norske Vanessa er bestemt: – Minerydding er en forutsetning for all utvikling, sier hun. – Ingenting vil bli bygget på land forurenset av landminer. Mineryddingen er kritisk for at fredsavtalen skal lykkes, fordi utvikling på landsbygda ikke vil skje uten at folk er trygge nok til å gå, arbeide og bygge på jorda.

Når Vanessa blir frustrert, minner hun seg selv på hvor viktig jobben de gjør, er.

– Jeg vet at jobben min betyr noe, og jeg føler meg heldig og privilegert som får være en del av noe som vil gå inn i historien som en av de mest spennende periodene i dette landet. Colombia har alt som skal til for å skape et bedre samfunn for sitt folk. Det finnes masse kunnskapsrike mennesker som er villig til å jobbe for endringer, og sammen må vi fortsette å bidra til landets framgang.

Norsk Protein

– ledd i næringskjeden

www.norskprotein.no

– mer enn et fagforbund

**Et godt arbeidsmiljø
og topp sikkerhet
– to sider av samme sak**

Norsk Lokomotivmannsforbund

LO Media

Arbeiderbevegelsens
Arbeidsgiverforening

Norsk Jernbaneforbund
Møllergt. 10, 0179 Oslo

– fellesskap i hverdagen

Skolenes landsforbund
Skuvllaid riikkalihttu | Skoleforbundet i LO

NORGES RÅESTE TAKSTEIN

 Fred. Olsen & Co.

Aktietrykkeriet

aktr.no

ANNONSER

Norsk Folkehjelp takker for støtten fra lokale klubber og foreninger

Fellesforbundet
Avd. 57 Nord Rogaland

Fellesforbundet
Avd. 19 Sogn & Fjordane Fagforening

Avd. 3 Møre og Romsdal

Fellesforbundet
Avd. 23 Raufoss Jern og Metallarb. Forening

Fellesforbundet
Avd. 5

Fellesforbundet
Avd. 10

Fellesforbundet
Marinestasjonen

Fellesforbundet
Avd. 26 Østfold Fagforening

Fellesforbundet
Avd. 25 Stavanger

Norsk
Tjenestemannslag
Norsk Medisinaldepot

Fellesforbundet
Avd. 53 Nordre Nordland og Sør-Troms

Fellesforbundet
Oslo Grafiske Fagforening

Norsk
Tjenestemannslag
Mattilsynet

Fellesforbundet
Avd. 43 Øvre Buskerud Fagforening

Fellesforbundet
Avd. 108 Innherred Fagforening

Fellesforbundet
Avd. 650

FAGFORBUNDET
Avd. 731 Skedsmo

Fellesforbundet
Avd. 185 Flyarbeidernes Forening

FAGFORBUNDET
Avd. 422 Kvam og Fusa

Fellesforbundet
Avd. 29 Søre Sunnmøre

Avd. 91 Bodø

Fellesforbundet
Avd. 74 Nord-Hålogaland

Avd. 15 Innlandet

ELog IT
Forbundet
Trøndelag

Fellesforbundet
Avd. 75 Halden Fagforening

Avd. 21 Fredrikstad

ELog IT
Forbundet
Elektroarb.

Norsk Folkehjelp takker sine hovedsamarbeidspartnere

– fellesskap i hverdagen

OM NORSK FOLKEHJELP

Norsk Folkehjelp er fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon. Vi jobber med internasjonalt utviklingsarbeid, humanitær minerydding, sanitet og redningstjeneste, integrering og asyl. Norsk Folkehjelp har mer enn 13 000 medlemmer i Norge og 2200 ansatte i over 39 land.

OM APPELL

Appell er et fagblad for Norsk Folkehjelps medlemmer, ansatte, samarbeidspartnere og støttespillere. Formålet med Appell er å formidle Norsk Folkehjelps synspunkter og bidra til intern og ekstern debatt omkring de standpunkt organisasjonen tar. Appell skal ha en fri og kritisk dekning av Norsk Folkehjelps aktiviteter nasjonalt og internasjonalt og etterstrebe å gi et realistisk bilde av resultatene av Norsk Folkehjelps arbeid og ressursinnsats.

HER FINNER DU OSS:

Norsk Folkehjelps regionkontorer nåes på tlf.: 22 03 77 00

REGION NORD

Postboks 6166,
9291 TROMSØ
regionskontoret.nord@npaid.org

REGION MIDT-NORGE

Folkets Hus, Olav Tryggvassonsgt. 5
Postboks 172 Sentrum,
7401 TRONDHEIM
regionskontoret.midt@npaid.org

REGION VEST

Teatergt. 34, 5010 BERGEN
regionskontoret.vest@npaid.org

REGION ØST OG KURSKONTORET

Besøksadresse: Folkets Hus, Hunndalen
Postadresse: Pb 611, 2809 GJØVIK
regionskontoret.ost@npaid.org
kurs@npaid.org

Returadresse:
Norsk Folkehjelp
Postboks 8844, Youngstorget
0028 OSLO

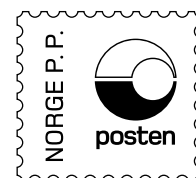
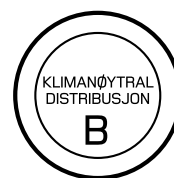

FOTO: HENRIK STABELL

Rettferdig tilgang til naturressursar i Sør-Sudan

Det er ein direkte samanheng mellom fattigdom og mangel på kontroll over naturressursar som land og vatn.

Industri Energi støttar Norsk Folkehjelp sitt arbeid i Sør-Sudan, og bidreg med 1 million kroner over ein 4-års periode. Norsk Folkehjelp samarbeidar med lokale styresmakter og partnerar i Sør-Sudan for å sikre folk rettferdig tilgang til naturressursar. Det er også viktig å styrkje folket sin rett til å delta i politiske prosessar. Målet er å bidra til utvikling av eit politisk rammeverk der lokalbefolkninga kan vere med å bestemme korleis ressursane vert fordelt. Det er ein direkte samanheng mellom fattigdom og mangel på kontroll over naturressursar som land og vatn. I Sudan-programmet bidreg Industri Energi til sosial og økonomisk utvikling.

Norsk Folkehjelp